

§ 202

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Maria Ohisalon toivomusponnosta koskien nuorten läsnäolo- ja puheoikeutta lautakuntien kokouksissa

HEL 2018-005170 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kannatettavana asiana sitä, että kaikissa lautakunnissa kokeillaan nuorten läsnäolo- ja puheoikeutta kevään 2019 ajan. Lautakunta näkee tärkeänä, että Ruudin toimintaperiaatteet, erityisesti taitojen oppiminen, toisten hyväksi toimiminen sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, otetaan kokeilun suunnittelussa huomioon. Nuorten edustajia on hyvä olla useampi jokaista lautakuntaa kohden, ja heidän joukossaan on oltava eri sukupuolten edustajia. Nuorille tulee tarjota lautakuntatyöskentelyä varten riittävästi perehdytystä sekä heidän tarvitsemaansa apua ja tukea, ja kokeilun aikana tulee huolehtia siitä, ettei työskentely aiheuta haittaa nuorten koulunkäynnille tai opiskelulle. Kokeilun suunnittelu sekä arviointi tulee tehdä yhteistyössä nuorisoneuvoston kanssa, niin että nuoret pääsevät aidosti vaikuttamaan heille tärkeän asian kehittämistyöhön.

Helsingin nuorisoneuvosto on kuntalain 26 §:n mukainen nuorten virallinen vaikuttajaryhmä. Lain mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuustolle tai vastaavalle vaikuttajaryhmälle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tai sitä vastaava ryhmä tulee myös ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Helsingin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti uudistettiin vuoden 2018 alusta kaupunginhallituksen päätöksellä. Uudistuksessa määriteltiin Ruudille neljä keskeistä toimintamuotoa sekä uudet toimintaperiaatteet. Uudistuksessa muutettiin Helsingin nuorten vaikuttajaryhmän, eli aiemmin Ruudin ydinryhmän, nimi Helsingin nuorisoneuvostoksi, sen jäsenten määrä vuodesta 2019 alkaen 30 jäseneksi, ja toimintakausi vuodesta 2020 alkaen kahdeksi vuodeksi. Kaikki nämä muutokset saivat

16.10.2018

alkunsa nuorten aloitteesta ja ne valmisteltiin yhteistyössä nuorten kanssa.

Ruudin uudistuksen yhteydessä valmisteltiin myös esitys nuorten puheoikeudesta kaupunginvaltuuston kokouksiin silloin, kun kaksi kertaa vuodessa ovat käsittelyssä nuorten tekemät aloitteet. Tämä läsnäolo- ja puheoikeus myönnettiin kaupungin hallintosäännön 17.4.2018 voimaan tulleella muutoksella. Nuorisoneuvoston jäsenten keskuudessa läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen on koettu erityisen tärkeänä ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia vahvistavana uudistuksena.

Läsnäolo- ja puheoikeus kaupungin lautakunnissa ja sen puuttuminen nuorten edustajilta on ollut kriittisenä keskustelunaiheena Helsingin nuorisoneuvostossa ja sitä edeltävässä Ruudin ydinryhmässä jo pitkään. Läsnäolo- ja puheoikeuden puuttumista Helsingin nuorten vaikuttajaryhmältä on arvosteltu myös Suomen nuorisovaltuustojen liiton Nuva ry:n toimesta useampaan otteeseen. Keväällä 2018 Helsingin nuorisoneuvostossa perustettiin erityinen työryhmä, joka valmisteli asiasta kannanoton kaupungin johtoryhmälle. Sen keskeinen vaatimus oli puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntäminen nuorisoneuvoston jäsenille Helsingin kaupungin lautakuntiin ja kaupunginvaltuustoon. Kannanotto sisälsi myös esityksen perustelut, siihen liittyvät keskeiset kysymykset sekä nuorten omat ratkaisuehdotukset niille. Myös Nuorisovaltuustojen liiton Uudenmaan piiri lähetti kaupungille oman kannanottonsa Helsingin nuorisoneuvoston lautakunta- ja valtuustopaikkojen puolesta.

Syksyn 2018 aikana on nuorten läsnäolo- ja puheoikeuden selvittämistä käsitelty kaupungin johtoryhmässä kaksi kertaa. Johtoryhmän 13.8.2018 tekemän päätöksen mukaisesti asiassa on edetty kahdessa vaiheessa. Ensimmäisenä laadittiin johtoryhmälle kattava selvitys siitä, millaisia nuorten puhe- ja läsnäolo-oikeutta kunnallisissa toimielimissä koskevia käytäntöjä muissa kaupungeissa on ja millaisia kokemuksia niistä on saatu. Selvitys toteutettiin kyselyillä, jotka suunnattiin Helsingin jälkeen yhdeksän suurimman kaupungin nuorisovaltuustojen jäsenille, sekä niille kaupungin työntekijöille, jotka valmistelevat ja toimivat esittelijöinä toimielimissä, toimielimien puheenjohtajille sekä muille nuorisovaltuustojen kanssa työskenteleville.

Valmistunut selvitys käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä 24.9.2018, jolloin johtoryhmä teki päätöksen käynnistää kevätkauden 2019 kestävä nuorten läsnäoloa ja puheoikeutta koskeva kokeilu. Esitys kokeilusta valmistellaan niin, että se toteutetaan kaikissa lautakunnissa, joissa kokeillaan eri menetelmiä, jotta saadaan erilaisia kokemuksia ja voidaan tehdä oikeaa arviointia. Kokeilu on arvioitava eri näkökulmista, ottaen huomioon nuorten, viranhaltijoiden sekä luottamushenkilöiden kokemukset. Kokeiluun osallistuvien nuorten sukupuoli on merkityksellinen

16.10.2018

nuorisoneuvoston edustajien valinnassa, jossa on noudatettava tasa-arvoa. Kokeilun valmistelu jatkuu kaupunginkanslian ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä osallistaen sopivalla tavalla nuorisoneuvostoa ja muita toimialoja sekä huolehtien viestinnän suunnittelusta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Katri Kairimo, aluepäällikkö, puhelin: 310 71579
katri.kairimo(a)hel.fi

Liitteet

1 Ohisalo Maria, toivomusponsi 3, Kvsto 25.4.2018, asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 31.10.2018 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginvaltuutettu Maria Ohisalon toivomusponnosta, jossa edellytetään, että selvittämään keinoja, joilla nuorten edustajat pääsevät lakisääteisten nuorisovaltuustojen (muissa kunnissa) tavoin olemaan läsnä kaupunginvaltuuston ja lautakuntien kokouksissa, ja kuinka heillä olisi myös mahdollisuus rajattuun määrään puheenvuoroja valtuuston kokouksissa ja lautakunnissa.

Toivomusponnosta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Katri Kairimo, aluepäällikkö, puhelin: 310 71579
katri.kairimo(a)hel.fi

Liitteet

1 Ohisalo Maria, toivomusponsi 3, Kvsto 25.4.2018, asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano